

Handläggare
Susanne Wallgren
Susanne.Wallgren@huddinge.se

Kommunstyrelsen

Åtgärdsprogram för kvävedioxid och partiklar i Stockholms län (501-16358-2023) – svar på samrådsremiss från Länsstyrelsen i Stockholms län

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens beslut

Bilaga 1 till kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande, daterat den 3 maj 2023, överlämnas till Länsstyrelsen i Stockholms län som Huddinge kommuns yttrande över förslag till *Åtgärdsprogram för kvävedioxid och partiklar i Stockholms län*.

Sammanfattning

Huddinge kommun har fått en remiss av *Åtgärdsprogram för kvävedioxid och partiklar i Stockholms län* från Länsstyrelsen i Stockholms län för yttrande. Syftet med åtgärdsprogrammet är att sänka halterna av kvävedioxid och partiklar vid risk för överskridande av miljökvalitetsnormerna.

Kommunstyrelsens förvaltning har samberett ärendet med miljö- och bygglovsförvaltningen.

Förvaltningen stödjer inriktningen i det remitterade åtgärdsprogrammet men lämnar även synpunkter.

Beskrivning av ärendet

Huddinge kommun har fått en samrådsremiss över förslag till nytt *Åtgärdsprogram för kvävedioxid och partiklar i Stockholms län* från Länsstyrelsen i Stockholms län för yttrande. Remissvar ska inkommit senast 31 augusti 2023.

Ärendet har samberetts med miljö- och bygglovsförvaltningen.

Åtgärdsprogram för kvävedioxid och partiklar i Stockholms län

Syftet med åtgärdsprogrammet är att sänka halterna av kvävedioxid och partiklar vid risk för överskridande av miljökvalitetsnormerna och därmed förbättra möjligheterna att skydda människors hälsa.

Det konstateras i programmet att trots förbättrad luftkvalitet förekommer fortfarande tendenser till överskridanden av miljökvalitetsnormerna (MKN) för kvävedioxid (NO₂) och partiklar (PM₁₀) på flera platser längs det statliga vägnätet och vissa lokala vägsträckor främst i Stockholms stad och Södertälje kommun. Därför har Länsstyrelsen i samverkan med Trafikverket, Stockholms stad och Södertälje kommun tagit fram ett nytt åtgärdsprogram utifrån dagens förutsättningar. I förslaget har 19 åtgärder tagits fram som ska bedrivas under programmets sexårsperiod. Många av åtgärderna bedrivs redan i dagsläget.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelsens förvaltning anser att det är ett gediget program som ger bra kunskap om nuläget och planerade åtgärder. Delarna om väntade skärpningar av gränsvärden i kommande EU-lagstiftning samt de tyngre elfordonens effekt på partikelhalter belyser vikten av att fokusera på luftkvalitet, vilket kommer öka i relevans i hela regionen.

Förvaltningen stödjer inriktningen i det remitterade åtgärdsprogrammet men vill även lämna nedanstående synpunkter.

Förslaget om luftkvalitetsstrategi för en kommunal gata i Huddinge

I programmet finns ett förslag på att Huddinge kommun skulle behöva ta fram en förebyggande luftkvalitetsstrategi gällande en kommunal gata som ligger nära överskridande av halter av grova partiklar och kvävedioxid i direkt anslutning till E4/E20. Den kommunala gatan ligger inom övre utvärderingströskeln för partiklar och kvävedioxid. Det är därmed mängden trafik och dubbdäcksanvändning på trafiken på motorvägen som är huvudorsaken till den närliggande gatans dåliga luft. Det är tveksamt vilken effekt på problemet ett lokalt förebyggande program med lokala åtgärder som exempelvis dammbindning skulle kunna ha.

Trafikverket verkar enligt bilagda kartor över nuvarande dammbindning inte dammbinda på denna sträcka av E4/E20 och det framgår inte i remissen om dammbindningen ska utökas till platser där överskridanden riskeras, såsom vid Kungens kurva. Förvaltningen menar att det hade varit den mest logiska åtgärden snarare än dammbindning på lokalgatorna. Trafikverket redovisar heller inga åtgärder för kvävedioxid, vilket är olyckligt eftersom motorvägen medför föroreningar på Huddinge kommuns närliggande gata.

Övriga synpunkter på åtgärder

Det är positivt att det i åtgärdsprogrammet lyfts fram att det är antalet motorfordon som är huvudproblemet samt att det behövs kraftfulla åtgärder och en smart samhällsplanering för att minska bilanvändandet. Huddinge kommun arbetar sedan länge med att öka resandet med gång- cykel- och kollektivtrafik och minska andelen resor med bil. För att kunna fortsätta det arbetet är det av yttersta vikt att övriga parter i regionen stöder det arbetet och att planerade stora satsningar för kollektivtrafik och regional cykling genomförs.

Förvaltningen ställer sig dock frågande till varför Trafikverket i programmet inte redovisar åtgärder med syfte att minska biltrafiken, eller åtminstone minska

ökningen till följd av befolkningsökningen i länet. Det verkar inte heller genomföras några statliga åtgärder för kvävedioxid.

Förvaltningen vill i detta sammanhang ta upp att trafiken på E4/E20 vid Kungens kurva kommer att öka då Förbifart Stockholm öppnar, vilket sammanfaller med att miljö kvalitetsnormer för luft kommer att skärpas år 2030. Förbifartens tunnel mynnar ut precis vid de lokalgator i Kungens kurva som riskerar överskridanden redan i dagsläget på grund av motorvägens påverkan, och ett ventilationstorn för tunneln är placerat på samma plats. Lokalgatorna i Kungens kurva kommer troligen att påverkas negativt av detta. Kungens kurva är i den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen (RUFS) utpekad som en regional stadskärna, och kommunen planerar att utveckla denna med bostäder och fler arbetsplatser. För att den planerade utvecklingen inte ska riskera att hämmas är det av stor vikt att stat, region och kommun samverkar, så att den regionala och nationella trafikens påverkan på lokalmiljön minskas och så att de som bor, besöker och arbetar i Kungens kurva kan resa hållbart i så hög utsträckning som möjligt.

Förvaltningen instämmer i programmets beskrivning av att ytterligare åtgärder behövs, särskilt är en nationell åtgärdsplan intressant. Alla verktyg som kan hjälpa kommunerna att styra i rätt riktning är välkomna, särskilt möjligheten för kommuner att övervaka dubbdäcksförbud och miljözoner.

Önskvärt med förtydliganden

Slutligen anser Huddinge kommun att följande behöver förtydligas i åtgärdsprogrammet:

- Kartorna visar luftföroreningar utifrån uppmätt trafik år 2020. Det tycks inte ha tagits höjd för trafikökningar under programmets giltighetstid. Det är därmed svårt att som kommun få en uppfattning om ifall ett överskridande troligen kommer att ske redan innan programmets giltighetstid löpt ut.
- I kartorna över halter av partiklar och kvävedioxid i respektive kommun finns gator markerade som inte är kommunala utan är enskilda och ligger på kvartersmark. Ett exempel på detta finns i Kungens kurva. Det framgår inte i remissen hur ansvarsförhållandet ser ut för åtgärder och konsekvenser vid eventuella överskridanden när väghållaren är enskild, eller hur enskilda väghållare och privata fastighetsägare involveras i luftkvalitetsarbetet.
- Gällande kommunikationsforumet ser förvaltningen en risk för att forumets uppdrag kan svälla och bli ineffektivt. Att avgränsa och förtydliga uppdraget ytterligare skulle underlätta och effektivisera arbetet, exempelvis genom att formulera mätbara mål eller ange en tidsbegränsning. Alternativt tydligt uppdra forumet att själva skapa sådana ramar vid uppstart. Det behöver också förtydligas vilka kommuner som ska ingå i kommunikationsforumet. Enligt förvaltningens uppfattning bör det vara en bred uppslutning av länets kommuner.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

Förslag till beslut medför inga ekonomiska eller juridiska konsekvenser för kommunen.

Camilla Broo
Kommundirektör

Anna Tengelin Skoog
Biträdande kommundirektör

Bilagor

- Bilaga 1. Huddinge kommuns remissvar över Åtgärdsprogram för kvävedioxid och partiklar i Stockholms län
- Bilaga 2. Remissmissiv Åtgärdsprogram för kvävedioxid och partiklar i Stockholms län
- Bilaga 3. Åtgärdsprogram för kvävedioxid och partiklar i Stockholms län

Beslutet ska skickas till

Länsstyrelsen i Stockholms län